

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Kulturvärden i bygglovsprocessen

Byggnadskultur handlar om att vi i framtiden ska kunna förstå vår historia och känna igen tidstypisk arkitektur. Även byggnader på landsbygden kan med sina olika praktiska funktioner visa på en historisk funktionalism, t.ex. Guldhedens vattentorn. Den vardagliga arkitekturen är också en del av vårt kulturarv och sitter i så mycket mer än bara detaljerna och materialen.

2018 kom RAÄ med en rapport. Kanske inte den mest upplyftande läsningen. Ett kulturmiljöprogram ska fungera som en första indikation på att det finns ett värde, det är viktigt för kommuner att ha ett uppdaterat program. Det är viktigt att de också är tillgängliga och lätta att förstå.

Om ett bygglov ska kunna ges så får inte en byggnad förvanskas. Det gäller oavsett om byggnaden är utpekad eller inte, även om det är enklare att avgöra frågan om byggnaden har någon form av inventerat värde. Ibland behövs en antikvarisk undersökning om byggnaden är ett byggnadsminne, har skyddsbestämmelser i en detaljplan eller är utpekad i ett kulturmiljöprogram. Om vi aldrig efterfrågar en undersökning så kommer det inte att finnas en marknad för att jobba med undersökningar.

Vissa kommuner verkar vara rädda att begära in, men anser vi att det behövs så ska vi ta in en, stöd er på PBL 9:21. Detaljritningar kan också vara värt att kräva in till prövningen. Nämnden har den yttersta beslutanderätten i varje ärende. När ett beslut om lov beviljats så ser vi ofta att steget med kontrollplaner varit bristfälliga för kontroller kring att bevara värdet med byggnaden. När lagstiftaren varit så pass tydlig, varför ser vi bara 4 av 110 ärenden där man haft kontrollpunkter som följt upp de kulturhistoriska värdena. Emily gav exempel från en antikvarisk kontrollplan och vad en kontrollpunkt bör innehålla för information.

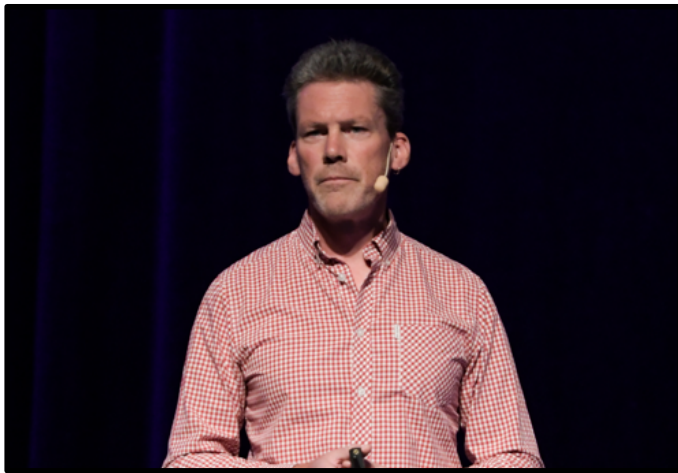
Har det värdefulla försvunnit så är det väldigt svårt att åtgärda bristen. Vad gör vi när det blir fel?

Flera konkreta exempel på ändringar togs upp där man tagit hänsyn på olika sätt till byggnadernas värden.

Passet avslutades med en sammanfattning där vi kan konstatera att plan- och bygglagen har verktygen för att säkerställa kulturvärden men de används inte i tillräcklig utsträckning. Kulturmiljöprogrammet är en första indikation på att det finns ett utpekad värde. Antikvarisk förundersökning kan behövas för att kartlägga vad konsekvenserna blir av en åtgärd. Viktigt är det också med en tydlig kontrollplan för att genomförandet ska ske som tänkt.

Emily Eidevåg, planarkitekt Göteborgs stad

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Att bli den myndighet du själv skulle vilja möta

Vi arbetar i en drömfabrik. Hela den offentliga sektorn är egentligen en drömfabrik. Enda anledningen till att vi finns är för att få drömmar att gå i uppfyllelse. Naturligtvis också för att hindra att andra människors drömmar inte ska påverka andra människors drömmar. Vår uppgift är att aldrig behövas. Vi ska göra oss själva så onödiga som möjligt. Vi finns egentligen bara till för att hjälpa andra människor att göra rätt. Det bästa vi kan göra är att se till så att människor inte behöver mer hjälp.

Hemma så uppfostrar vi våra barn till att bli självständiga individer, precis samma uppgift har vi inom den offentliga sektorn. Vi har en väldigt förmåga att göra saker men tänker inte riktigt lika mycket på vad vi ska uppnå. Daniel visade en ros. Varje år så klipper man sina rosor, det gör man för att öka blomningen, att de ska bli kraftigare i sitt växtsätt och förgrena sig. Ibland fastnar vi i det vi gör, att vi klipper.

Hur många gånger har vi sett någon myndighetschef som står i tv eller radio och får kritik för att man inte riktigt lyckats. Det vanligaste svaret är "vi ska se över våra rutiner" alternativt "vi har följt våra rutiner". Men svarar aldrig på frågan om dom uppnått vad dom vill uppnå. "-Operationen gick bra, men patienten dog".

Verksamhetsplanerna innehåller en hel del göra-saker men inte vad vi ska uppnå. Det är stort fokus på strategiska dokument, måldokument, målformuleringar, mätpunkter osv. Det fyller naturligtvis en funktion, det är ångestdämpande. Men vi kanske inte är på arbetsplatsen för att skapa ångestdämpande checklistor utan för att uppnå ett mål.

Man skulle kunna säga att offentlig sektor lider av Aspergers. medel till hög intelligens, stora problem med sociala interaktioner. Kännetecknas också att man kan bli väldigt fokuserad på en sak. Vi fokuserar på en fråga i taget, och ofta den fråga som vi är mest intresserade av som person.

Lagstiftningen som vi har i Sverige går ut på att se till så att ett företag uppnår en viss effekt, t.ex. att byggnaden inte faller ihop så att någon dör. Vår roll är att påverka ett företag så att de själva tar ansvaret för att se till så att en byggnad inte faller ihop. Alla önskar att få vara mer självständig och känna att man har makten i sina egna händer. Om vi tar det ansvaret så tar vi ifrån företaget all handlingskraft och allt ansvar.

Försök att skilja på myndighetsarbetet och det främjande arbetet. Om myndighetsarbetet inte är främjande så är det onödigt. Om våra inspektioner inte är främjande och har ett framåtsyfte, så har vi misslyckats. Då det gäller offentlig sektor så ska den vara till för de på utsidan. Vi ska vara enkel, effektiv och rättssäker. Tre viktiga ledord i allt vi gör. Varför har vi inte med oss relationer i våra högskoleutbildningar? Särskilt de som är riktade till en som ska jobba inom myndighet. När vi kommer ut på arbetsplatserna så är det allra viktigaste att bygga upp en relation, ett förtroende med företag och andra kunder.

Regeringsformen 2 § bör ligga till grund för hur alla i salen ska tänka. Den yttersta beskrivningen om hur offentlig sektor ska fungera.

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Att bli den myndighet du själv skulle vilja möta, forts.

Serviceskyldigheten i Förvaltningslagen är också viktig att beakta. Den anger att vi inte ska ge hjälp utifrån hur vi vill ge hjälp utan hur behovet ser ut hos den enskilde. Idag finns en önskan att likrikta allting inom en myndighet. Vi gillar att göra checklistor på hur vi ska bete oss, hur vi beslutar och hur vi gör. Det finns ingen individualitet i en checklista, den har inte heller någon förståelse för ett syfte. Givetvis är det jobbigt att inte ha rutiner och checklistor i sin vardag. Men våra chefer betalar oss inte för att läsa en checklista, utan för att våra fantastiska hjärnor kan resonera fram fantastiska beslut och gärningar.

99 % av alla frågor som kommer in är oftast onödiga. Det beror på att det inte funnits en tillräcklig tydlighet från början. Tänk också på att syftet är inte att göra en sak så fort som möjligt utan på ett sådant sätt att vi uppnår det vi vill uppnå med så lite resurser som möjligt för att uppnå det.

Gott bemötande kan få enorma konsekvenser för tilliten till myndigheter. Den bygger på att man ska kunna lita på oss, då är vi tillbaka på relationer igen.

Lagens syfte är inte alltid vad du själv tror och tycker. Du som myndighetsperson ska ju lämna ditt personliga tyckande hemma. Hur tar vi då reda på myndighetens syn. Eftersom vi i våra verksamhetsplaner ofta pratar om vad vi ska göra och inte vad vi ska uppnå, så är det väldigt svårt att få ett sammanhang kring vad myndigheten vill. Resultatet blir att vi jobbar individuellt som flera olika myndigheter.

MOD, är det ord som är viktigaste utöver enkel, effektiv och rättssäker. Våga se nytt, lyssna på någon på riktigt. Hur ofta lyssnar man på någon på ett sådant sätt att man glömmer av sig själv. Vi är oftast fullt upptagna med att argumentera våra egna beslut och vad vi vill.

Gör man en sådan här utvecklingsresa så finns ofta det största motståndet inifrån organisationen. Det beror på att arbetet handlar om att börja jobba med de som finns där ute. Det kan göra att makten förändras eller förskjuts, vilket kan skapa problem.

Om vi hindrar andra från att riskera att misslyckas kommer vi också att hindra dem från att lyckas!

Daniel Eek, föreläsare tillväxt och tillsyn

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Panelen, del 1

Grannemedgivande för bygglovsbefriade åtgärder. Hur ska det vara utformat för att hålla? Medgivandet ska ju omfatta åtgärden. Det finns några få rättsfall som kan ge oss vägledning. I praktiken ska det finnas en situationsplan där byggnaden är måttsett till fastighetsgränser, den måste vara fixerad på tomten. Hur åtgärden ser ut bör också finnas med, vanligtvis i form av fasadritningar. Dessa är relevanta för att man ska kunna se vad man godkänner. Godkännandet kan bara sträcka sig till de handlingar som ligger som grund. Om man utelämnar fasaderna, och inte får se en faktisk utformning, så vet man inte om byggnadens utformning kan ge upphov till olägenhet. Till exempel stora panoramafönster riktade mot grannfastighet. För de anmälningsskyldiga attefallsåtgärderna så ska nämnden av sökanden kräva in medgivande från samtliga berörda för att kunna pröva förutsättningarna. För friggebodar så sker ingen kontroll på förhand. Skulle det bli problem ska det ske genom tillsyn i efterhand. Bevisbördan ligger hos den som har byggt, därför rekommenderar vi att man tagit in ett skriftligt medgivande. I bästa av världar så har vi situationsplan, fasader och alla sakägare med underskrift och kopia på körkortet...

Det bedöms ändå krävas mindre omfattande underlag för friggebodar än vad det krävs för anmälningsskyldiga attefallsåtgärder där ett större ansvar flyttas över på nämnden.

Ändring av lovbeslut. Man söker lov, får ett beslut, och sedan vill man göra ändringar. Vad gäller då? Det finns inget i PBL som heter ändringslov! Det har MÖD beslutat i en dom från 2015. Det hade beviljats lov för ett bostadshus, man hade hört grannar för avvikelser. Sedan kom man på att man ville flytta bostadshuset en meter. Man tog det som revidering. Enligt MÖD så skulle man ha prövat åtgärden på nytt, hört grannar igen och tagit ett nytt beslut.

Under de senaste 2-3 åren så har det dykt upp tre nya rättsfall från MÖD, som lättat lite på trycket. Resonemang har förts kring att mindre justeringar kan godtas som revideringar i tidigare taget beslut. Viktigt att tänka på är att godkända revideringar ska behandlas som överklagningsbart förvaltningsbeslut. Men var går gränsen mellan mindre revideringar som ryms inom befintligt lov och "herrejössesgrejer" som innebär för stora förändringar? En väg att gå skulle kunna vara att om åtgärden är bygglovspliktig i sig själv, så kan inte ändringen anses vara en revidering utan ett nytt beslut behöver tas.

All praxis som finns just nu avser ändringar för hela byggnader där man konstaterat att det alltid krävs ett nytt lovbeslut för hela åtgärden och inte bara för den ändring som görs.

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Panelen, del 1 forts.

Ingripande i efterhand är något domstolarna i vissa fall släppt på. Det finns ett rättsfall på ett enbostadshus som placerats 0,4 meter fel mot givet lov. Här sa man att även om placeringen stred mot bygglovet så fanns det inte förutsättningar för att ta ut en sanktionsavgift eftersom ändringen var så pass liten. Kan dock ej likställas med att det inte krävs ett nytt beslut om lov för ändringen i sig. Det borde vara rimligt att dra slutsatsen av att något är färdigställt när åtgärden har fått ett slutbesked. Finns det inte ett slutbesked så existerar inte byggnaden rent juridiskt. Det finns inget som heter ändringslov. Frågan blir istället om ändringen ryms inom ramen för det beslutet som är taget. Annars så ska ett nytt beslut tas. Salen var delad i om man bara ska ta lov för den ändrade delen eller hela ärendet. Det fanns i alla fall en samsyn i att det krävs ett nytt startbesked vid ett nytt lovbeslut.

Man ska vara försiktig med att godkänna ändringar som revideringar eftersom man öppnar upp för att tidigare taget beslut tappar sin lagakraft. I värsta av tillfällen så är huset redan byggt, och ändringen kan inte godtas.

Spelar det någon roll vad som står som beslut, upplysning, villkor? Ett beslut som ska fungera för alla mottagare samtidigt som vi har rätt formalia, är svårt. Försök att vara så noggrann som möjligt med rubrikerna och innehållet till respektive rubrik. Vad är beslutet, vilka villkor ska följas, vad ska ses som endast upplysningar och inte ett ska-krav. Och det allra viktigaste: ta bara med det som är relevant!

Många beslut är jättelånga och då missar den enskilde oftast viktig information eftersom besluten är ogenomträngliga. Villkor finns ju uppräknade i 9 kap. PBL. Rent praktiskt ska det framgå tydligt att det handlar om ett villkor, gärna direkt under beslutet i beslutshandlingen.

Som inspektör är det viktigt att man är insatt i beslutet om lov. En förutsättning för slutbesked är ju att man följt lovbeslutet.

När kraven på tillgänglighet föreskriver att det ska finnas kök på entréplan. Ska det vara installerat eller räcker det med att ledningar är dragna?

Henrik frågade skämtsamt: "-har du någonsin kokat soppa på elledning?" BBR ställer krav på att det ska finnas matlagningsmöjligheter på entréplan.

I det här sammanhanget är det viktigt att skilja på tillgänglighetskrav och krav på bostadsutformning. Matlagningsmöjligheten ska finnas innan ett slutbesked kan utfärdas. Men det bör kanske räcka med en kokplatta och mindre diskho. Eftersom Svensk Standard på måttsättning är en tillgänglighetsfråga för kök, så bör dessa inte vara applicerbara på matlagningsmöjligheterna för entréplan.

Johan Larsson, jurist Landahl Advokatbyrå AB

*Anna Andersson Ruthberg, jurist
stadsbyggnadskontoret Göteborgs stad*

*Henrik Höglund, biträdande bygglovschef
Haninge kommun*

*Sandra Larsson, jurist
Länsstyrelsen Stockholm*

*Katja Hedberg, Advokaterna
Gustafsson, Arnbom & Hedberg*

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Tillgänglighet i utförandet

Hur löser vi problem som inte lösts trots "rätt prövning"? Mai har arbetat med frågorna kring tillgänglighet i hela hennes verksamma yrkesliv. Hon var elev när första plan- och bygglagen kom år 1987. Vi fick en genomgång av lagstiftningen utifrån vad vi ska ta hänsyn till. Och till vilka funktionshinder byggreglerna är utformade för i den byggda miljön. När Mai reser runt i Sverige så ser hon tyvärr ganska mycket som borde lätt kunna avhjälpas enkelt (enkelt avhjälpna hinder, EAH).

Plan- och bygglagen är en ramlag som ska tolkas utifrån propositionstexten. I princip allting som vi bygger ska göras tillgängligt och användbart för alla huvudgrupper av funktionshinder som togs upp i början av passet. Blir det fel i ett utformningskrav och vi har beviljat bygglov så är det svårt att ändra i efterhand när man börjat bygga. Vi gick även igenom undantagen på tillgänglighet i PBL 8:6. Här måste man beakta att med dagens teknik så finns det oerhört många arbetsuppgifter som kan man göra även som rörelseförhindrad!

Lite humoristiskt är det att entreprenörer försöker alltid spara in utrymme när dom bygger. Mai visade exempel på hur man minskat storleken på ett sovrum och placerat två dörrar in på respektive sida om sängen. En person i rullstol måste rulla ut i vardagsrummet, för att komma in i sovrummet på andra sidan. Varför får vi som är rörelseförhindrad ofta röra oss längre än ni som inte är rörelseförhindrad?

Fråga: vändradie 1200 eller 1300? Att man säger 1300 är på grund av det extra utrymme som ibland ska kunna tillskapas under bänkyta, även om det generella kravet är 1200.

Skriv in tydliga punkter i kontrollplanen. I vissa lägen kan det bli som en checklista för att stämma av att man har uppfyllt utformningskravet. Kontrollplanen ska inte bara vara uppbyggd på de tekniska egenskapskraven.

Vi handläggare behöver utbildning och bättre funktionshinderkunskaper. Det är positivt att ha folk anställda på kommunen som kan hjälpa till med granskningen. Mai tror att det kommer bli mycket tuffare i framtiden om man överlåter tillgänglighetskraven på byggherren eller entreprenören, enligt det förslag som nu tagits fram kring certifierade byggföretag.

Vi fick se ett exempel med elcentraler, där man ofta placerar dessa högt upp i lägenheten. Vi fick se exempel på mönsterläggning utomhus och inomhus som hade blivit tokigt.

Mai la upp en checklista på vad som ska granskas då det gäller tillgängligheten, vissa punkter gäller främst som tekniska egenskapskrav men många av dessa behöver ibland provas redan i bygglovsskedet för att överhuvudtaget kunna lösas i ett senare skede.

Passet avslutades med några filmklipp!

Mai Almén, Hinderfri Design AB

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Panelen, del 2

Passet inleddes med ett **garagetak** och där kapning av en grannes vindskivebräda krävdes för att åtgärden skulle gå att genomföra. Ett avgörande från HD där man pratat lite kring civilrättens intåg i handläggningen. Mer om det togs upp under Katjas föreläsning på fredag.

Vi kan ju bevilja bygglov för nybyggnad, även om det finns ett servitut för ledningar i marken. Det i sig är inte ett absolut hinder. Ett kriterie för den civilrättsliga aspekten är att åtgärden medför en begränsning av den specifika rättigheten eller att det är klargjort att det ska uppstå en direkt skada för rättighetsinnehavaren på grund av åtgärden. Officialservitut ska finnas redovisade på en nybyggnadskarta, och nämnden får ju skicka remiss även om det inte är ett krav enligt PBL.

Hygienisk hantering av handlingar – finns lagkrav på stämpling av handlingar i någon form? Lagkrav på att registrera inkomna handlingar omfattar bara handlingar med sekretess. Handlingar utan sekretess omfattar inte kravet på att registreras, bara att de ska finnas i ordnat skick. JO har också uttalat sig om att det sätt man har valt, ska man också fortsätta med. Vi får inte blanda.

Vi ska tidsbestämma när en handling kommer in, minimikrav. Det ska framgå när handlingen kom in, diarienummer, uppgifter om den som är avsändare eller mottagare och vad handlingen rör. När vi lägger in handlingen i ett ärendehanteringssystem så uppfyller vi vanligtvis minimikravet.

Måste vi signera ett beslut? JO säger att ett beslut ska vara definitivt och det ska framgå vem som har tagit beslutet. En signering bidrar till att uppnå funktionen om att beslutshandlingen är den slutliga varianten. I brist på digitala signeringar eller andra sätt för att lösa frågan så kan en underskrift på ett enkelt sätt skapa den slutliga bevisbördan.

Hur fogar vi ihop beslutsgrundande handlingar till beslutet? Funktionen är att det ska vara enkelt att koppla ihop dessa handlingar med beslutet. Och ett enkelt sätt är att stämpla. Utan stämpel så måste man kunna vara oerhört noga med tydligheten.

Uppställningsfråga under handläggningen. Om man upptäcker något olovligt, vad gör vi? Åtgärden som vi prövar behöver inte ha direkt koppling till det olovliga. Bara för att en olovlig åtgärd är preskriberad så försvinner inte ingripandekravet. Det finns anledning att hantera bygglovsprövningen separerad från tillsynsprövningen. Lovföreläggande och preskription är intressant. Även om en åtgärd är preskriberad enligt rättelseföreläggande, så är den inte alltid det för lovföreläggande. Viktigast att komma ihåg är att alltid avsluta ett ärende med ett beslut. Nu finns det ingen praxis i frågan. Två avgöranden finns från underinstanserna där man ansett att lovföreläggande var obehövlig om åtgärden ansetts vara preskriberad...

När är en byggnad för liten för att definieras som en byggnad? Fundera på syftet och möjligheten att vistas inne i byggnaden. Bara för att något är lägre än 1,9 meter invändigt så kan det fortfarande anses vara en byggnad. Praxis går mot att även betydligt mindre byggnader kan definieras som bygglovspliktiga byggnader, typ lekstuga. ”-Alla människor är människor, även de små!”

Passet avslutades med ett resonemang kring att göra om bygglovspliktiga byggnader till attefallsåtgärder. En viss oenighet fanns om det alltid krävs en flytt eller tillbyggnad. Eller om man skulle kunna uppnå ändringen genom en ommålning...?

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Vanligaste felen och fallgroparna i dina beslut

De vanligaste felen och fallgropar som jag har valt att fokusera på är innehållet i de materiella bestämmelserna, tillämpningen i vissa bestämmelser i PBL och MB. Länsstyrelsen ansvarar för den statliga förvaltningen i varje län. Länsstyrelsen ska fungera som Regerings förlängda arm ut i kommunerna.

Cirka 24 % av alla beslut som överklagas till Länsstyrelsen upphävs. En mycket viktig princip som ligger till grund för att vi återförvisar en hel del beslut är att tyngdpunkten ska i rättsskipningen ligga i första instans. Länsstyrelsen ska inte fylla ut beslut med bedömningar som inte BMN har gjort. Bara för att vi återförvisar ett beslut innebär det inte att vi tycker att beslutsfattandet är felaktigt. Det innebär att det finns formella fel och brister som vi inte kan läka.

Det vanligaste skälet till att vi återförvisar ett ärende är bristen på motivering från nämnden. Det finns dock undantag från krav på motivering. Om det t.ex. inte går någon part emot.

Underlåtenhet att höra berörd part är alltid ett skäl för återförvisning. Samuel gick igenom sakägarfrågan som en repetition från Annas tidigare pass om vilka sakägare och andra som ska höras.

Det finns exempel från fall där flera år gamla bygglov blivit överklagade av personer som inte fick möjlighet att yttra sig över åtgärden som berörd sakägare.

Liten avvikelser är nästa fallgrop. Fakultativ undantagsbestämmelse. Det finns egentligen ingen generell rätt att göra avvikelser från en detaljplan. Bestämmelserna kring liten avvikelser är inte tänkt att användas som moms eller dricks i en ansökan om lov. Liten avvikelser har en tendens att slira iväg i förhållande till detaljplanens bestämmelser. Naturligtvis kan vissa begränsningar anses som onödiga hinder. Men en detaljplan ska skydda alla som omfattas av bestämmelserna, inte bara den enskilde.

Vi skulle vilja påpeka och slå ett slag för att det kvantitativa inte är viktigt, det viktiga är vad avvikelsern fyller för funktion. Finns det något särskilt byggnadstekniskt behov som är angeläget.

Det är främst analoga avvikelser som är svårbedömda, exempelvis grader, area, avstånd m.m. De enklare är binära avvikelser, exempelvis våningsantal och markanvändning som sällan eller aldrig kan utgöra en liten avvikelser. Det är "antingen eller". Det finns undantag, om man tillgodoser allmännyttiga behov vid t.ex. utplacering av en transformatorstation så kan det godtas.

En avvikelser ska vara förenlig med detaljplanens syfte. Systematiska dispenser är vanligt förekommande, att man ger samma avvikelser på löpande band. "*2 wrongs does not make 1 right*". Det går inte att likställa med likställighetsprincipen. Var hellre för restriktiv än för frikostig. Titta vilka behov som avvikelsern tillgodoser.

Vi fick ett kopplingschema för prövning av 39 § Byggnadsstadgan. Tänk också på att 39:an kan gälla även om avstånd i äldre detaljplan är reglerad för huvudbyggnad men inte för komplementbyggnad!

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Vanligaste felan och fallgroparna i dina beslut, forts.

Planenligt utgångsläge – tillkommande åtgärder kräver ett planenligt utgångsläge för att kunna beviljas. Utanför detaljplan har kommunen ett större bedömningsutrymme. Man bör dock undvika att hänvisa ett beslut till att det följer en översiktsplan.

Länsstyrelsen har blivit hårdare i prövningen kring brukningsvärd jordbruksmark. Det har gått fram och tillbaka i praxis, men landat nu i en situation där man särskilt prövar brukningsvärd jordbruksmark som något viktigt. Oavsett om en brukare säger idag att han inte brukar den. Vi upphäver rätt många ärenden som har med jordbruksmark att göra. Vi vet att det är en konflikt att bygga fler bostäder eller något för allmän elförsörjning, och samtidigt beakta att upprätthålla jordbruksmarken. Större etablering initierad av samhället bör det generellt innebära för att man ska kunna göra avsteg.

I slutet av passet kom vi in på villkor. Konkreta exempel på dåliga villkor gavs.

Sammanfattningsvis så är det viktigt att vi motiverar våra beslut noga. Missa inte grannar. Vad är syftet med avvikelsen man vill göra. Tänk på 39:an. Utanför detaljplan så bör man beakta om det finns legitima skäl till att kräva detaljplan eller om vi kan pröva lov ändå.

Samuel Rempe, jurist Länsstyrelsen Skåne

Kommunallagen & förvaltningslagen med workshop

Automatiserat beslutsfattande gäller från och med 1 juli 2022. En nämnd får delegera till en automatiserad beslutsfunktion, i princip en maskin/robot (nytt för kommunerna men har funnits i statliga myndigheter tidigare). Det finns undantag vad som får delegera och man får inte heller strida mot GDPR. Vi diskuterade olika typer av beslut som skulle kunna.

Måste vi stämpla alla handlingar? Nej det måste vi inte. Kravet är att vi ska hålla ordning på handlingarna och det ska framgå bl.a. när handlingen lämnades in.

Måste man få svar från alla grannar i ett grannhörande? Det är ett eget val att ha synpunkter, har man inte svarat så räknas det som att man inte har några synpunkter. Dessa grannar/sakägare ska ha vanlig information och inte rek.

När kan förenklad delgivning ske via t.ex. Kivra? Om man har informerat om delgivning i ett tidigt skede, t.ex. i bekräftelsen när man tagit emot ansökan så går det bra.

Delgivning för vitesföreläggande. Vid utdömande så måste man vara helt säker på att personen blivit delgiven. Även om man spikat, så kan det bli problem. Vitet följer med till ny fastighetsägare, men man måste skicka till inskrivningsmyndigheten. Det står i fastighetsregistret att det finns föreläggande, vi behöver inte informera nya fastighetsägare.

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Kommunallagen & förvaltningslagen med workshop, forts.

Vem avgör grannhöranden?

Bygglovshandläggarna har ansvaret hos de flesta kommuner. En genomgång gjordes av bostadsrättshavare, dödsbo, skatteverket, väg och vattenföreningar etc.

Quality ID kan man prenumerera på för att lättare hitta all info.

Några övriga frågor togs upp:

Rollen som handläggare och administratör ser olika ut i de flesta kommuner sett till arbetsuppgifter. I Borås har administratörerna delegation att ge slutbesked för mindre ärenden.

Hur avslutar vi gamla ärenden? Några skickade ut påminnelser om slutbevis i gamla ärenden medan andra avslutades utan slutbevis.

När det krävs ett nytt lovbeslut i samma ärende. Läger ni upp ett nytt eller tar beslutet i samma ärende? Man gör lite olika, fördelen med att ta beslutet i samma ärende är att handlingar och historik redan finns där. Statistik går ändå att ta fram genom beslutskoderna.

Kommun som haft en KA med många ärenden, som blivit sjuk och ärendena blev liggandes. Ingen ny KA ville ta på sig uppdragen. Byggherren har det fulla ansvaret att se till så att en ny KA kan ta på sig projekten. Kommunen ska annars vanligtvis genom byggnadsinspektören, stoppa bygget tills en ny KA är utsedd av byggherren. Sätt press.

Rättsfall:

(2021) Bygglov gavs för transformatorstation. Grannar hade inga synpunkter. Avståndet ändrades efteråt med 9 meter, godkändes som revidering. Grannar överklagande och ansökte om återsutten tid. MÖD ansåg att nämnden skulle ha kommunicerat igen. Återförvisades.

(2018) Adressen i kungörelsen var felaktig. Överklagande part fick återställande av försutten tid.

Ett rättsfall från HD där granne ansågs berörd även om det var 22-28 meter parkmark och 11 meter vägområde mellan byggprojektet och granne. Hänvisning till sjöutsikt.

Diskussion kring digitalisering i slutet av passet:

Borås har kommit långt! Marlena Andrén, administratör och IT-samordnare i Borås fick man gärna kontakta om man ville veta mer.

Sammanfattningsvis så handlar det om:

Minutbygg tjänst är programmet man ansöker om bygglov i med bankID. Fastigheten kommer upp, man bifogar ritningar och gör sin ansökan. Företag kan använda orgnr eller kundnummer.

Administratör får ett mail när ansökan kommer in. Gör en första granskning och lägger in handläggare. Sökanden får alla meddelanden i systemet. Dom får veta sin handläggare. Handläggare granskar, sökanden får begäran om komplettering eller att ärendet är komplett. Det hörs grannar antingen genom Kivra eller Eko-Post som är en tjänst som kuverterar, skriver och skickar. Lika för meddelande att beslut har tagits.

Borås håller även på att testa detta för planärenden. Planansökan digitalt med E-signatur. Man skickar ut brev till alla i ett område via systemet. Informationsmöte via Teams eller på plats. Alla uppgifter kommer in i systemet. Borås jobbar idag med ByggR.

*Magnus Lindskog, förvaltningsjurist
Samhällsbyggnadskontoret Helsingborg Stad*

Egen kommentar: Skellefteå kommun (nästa konferensort) jobbar precis som Borås mot att bli 100% digitala. Alla ansökningar görs idag via E-tjänsten Open ePlatform som pratar med byggkontorets ärendehanteringssystem EDP Vision. Ansökan är på gång att kunna registrera sig själv direkt i systemet. All kommunikation sker via kundens E-tjänst ärende från ansökan till slutbesked. Det är även tal om att outsourca pappershantering och behovet av fysiska utskick till extern part.

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Juridik för nämndens arbete

Seminarieret innehöll juridik för nämndens arbete med bl.a. introduktion till byggnadsnämnden, Kommunallagen (KL), Förvaltningslagen (FL), plan och bygglagen (PBL) och mötet mellan politik och juridik.

Kopplat till Kommunallagen så gick Niklas igenom de nya hårda reglerna kring jäv som kom i sommar.

Liten avvikelse och betydande olägenhet är två viktiga begrepp som även politikerna behöver ha kunskap om. Vi gick igenom hur dessa fungerar kopplat till lagstiftningen.

Mötet mellan politik och juridik var intressant för många deltagare. Niklas beskriver även hur samspelet mellan politik och förvaltning ska fungera. Bland annat hur förvaltningen kan "spökskriva" underlag för politikerna.

I slutet av passet hölls en workshop där Niklas hade förberett tre olika scenarion från verkligheten. Det blev många bra och livliga diskussioner.

Niklas Fridén, jurist på Länsstyrelsen i Stockholm

Klimat och beslut under osäkerhet

Martin avslutade torsdagen med en genomgång för kvarvarande politiker. En oerhört duktig föreläsare att lyssna på som har förmågan att kunna visa vad som just nu händer med vår planet. Han anpassade sin föreläsning efter frågor som deltagarna hade.

Hur hanterar vi klimatfrågorna i byggprocessen?

Martin Hedberg, meteorolog och författare till boken "Extremt väder"

FSBS utbildningsdagar 2022 - torsdag

Juridik för nämndssekreterare i offentlig förvaltning

En redogörelse gjordes för nämndens plats i den kommunala organisationen. Fullmäktige ska tillsätta en styrelse och de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Nämnderna ska i sin tur besluta i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller författningar ska ta hand om. Nämnden beslutar också i frågor som fullmäktige har delegerat till dem. De förtroendevalda har ett ansvar från beredning av ärendet till beslut och genomförande av beslutet och de kommunalt anställda är rättsligt sett biträden åt nämnden. Presidiet består av ordförande och vide ordförande, numera ett tillåtet delegationsorgan. Kommunfullmäktige ska bestämma om nämndens område och reglemente. Nämnden får inte gå utanför reglementet som måste hållas uppdaterat.

Kommunfullmäktige delegerar beslutanderätten till nämnden. Nämnden kan i sin tur delegera till en delegat via delegationsordning. Beslut som nämnden fattar ska inte ingå i delegationsordningen, som ska hållas tydlig. Delegationsrätt kan både ges delegat men även tas tillbaka. Nämndsordförande får fatta beslut i brådskande ärenden. Brådskande ärenden ska tydligt motiveras.

Nämnden har det yttersta ansvaret, återrapportering är nämndens sätt att kontrollera delegaten. Nämnden ska besluta om vilka ärenden som ska återrapporteras. Det är viktigt att alla återrapporterade ärenden kan identifieras.

Ett föredragande av tjänsteperson är ett bra sätt för att ge en bild av delegerade beslut. En delegat kan välja att lägga beslutet på nämnden vid exempelvis hot, jäv eller annat. Ärenden av principiell natur får en delegeras.

En anställd på exempelvis bemanningsföretag kan inte få delegationsrätt, en tjänsteperson på annan kommun kan dock ges delegationsrätt om det finns samverkansavtal.

Natalie Glotz, jurist JP Infonet

FSBS årsmöte

Årets årsmöte blev lite kortare än vanligt då styrelsen för den här gången behölls intakt. En genomgång gjorde av föreningens verksamhetsberättelse och ekonomi.

FSBS mingelkväll & årsmiddag

Sundspärlan levererade god mat, liveband och gott sällskap. Under kvällen så fick vi också följa med i ett kongatåg. Och som ni vet så kan *en* betyda *flera* inom ramen för bland annat PBL 9 kap. §6.

